

UDC: 613.888.151:303.621.34]:614.253.4 (477.411)(HMY)

[https://doi.org/10.32345/USMYJ.2\(146\).2024.127-135](https://doi.org/10.32345/USMYJ.2(146).2024.127-135)

Received: January 10, 2024

Accepted: June 01, 2024

Аналіз вподобань студентів Національного медичного університету імені О.О. Богомольця до різних методів контрацепції та оцінка їх ефективності і зручності

Бойченко Ольга¹, Молоштан Софія¹, Зайченко Ганна², Гнатюк Валерія²

¹Студент медичного факультету № 1 НМУ імені О. О. Богомольця МОЗ України, м. Київ, Україна

²Кафедра фармакології НМУ імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Address for correspondence:

Boichenko Olha

E-mail: bchnk.olha@gmail.com

Анотація: охорона репродуктивного здоров'я визнана однією з пріоритетних галузей охорони здоров'я відповідно до Резолюції Всесвітньої Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, яка включає в себе комплекс профілактичних заходів та послуг, що спрямовані на благополуччя родин. Важливим методом планування сім'ї та збереження репродуктивного потенціалу населення шляхом попередження абортів і пов'язаних з ними ускладнень є контрацепція. Крім того, за даними Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я, щодня реєструється більше 1 мільйону інфекцій, що передаються статевим шляхом, більшість з яких є асимптомними, проте можуть стати фактором розвитку як чоловічого, так і жіночого безпліддя. Контрацепція є загальновідомим фактором попередження ранньої вагітності, мертвонародженості та ускладнень, що пов'язані з захворюваннями, які передаються статевим шляхом. Саме тому, забезпечення репродуктивне здоров'я молоді є запорукою розвитку майбутнього здорового покоління. Метою роботи є вивчення обізнаності та ставлення здобувачів освіти різних спеціальностей та курсів Національного Медичного Університету імені О.О. Богомольця щодо методів контрацепції. Об'єктами дослідження були найпопулярніші методи і засоби контрацепції та відношення студентів НМУ імені О.О. Богомольця до них. Шляхом анонімного анкетування було досліджено ставлення студентства до таких методів контрацепції як: бар'єрний, перерваний статевий акт, метод «безпечних днів», фармакологічна контрацепція. Серед засобів фармакологічної корекції було оцінено ставлення респондентів до оральних контрацептивів, внутрішньоматкових систем, засобів посткоїтальної контрацепції, контрацептивних пластирів, імплантів та ін'єкцій. Респондентам було запропоновано оцінити ефективність і зручність наведених методів. За результатами анкетування визначено, що серед запропонованих методів респонденти найчастіше віддавали перевагу засобам бар'єрної контрацепції. Окрім того, було здійснено порівняння отриманих даних з результатами аналогічних іноземних досліджень, яке продемонструвало що студенти НМУ імені О.О. Богомольця мають упереджене ставлення та низький рівень довіри до деяких методів, які відповідно до протоколів Центру з контролю та профілактики захворювань США є вискоефективними. Результати проведеного опитування обґрунтовують необхідність поширення інформації щодо доказових методів та нових засобів контрацепції їх переваг при застосуванні у студентської молоді.

Ключові слова: контрацепція, репродуктивне здоров'я, інформованість, статеве виховання.

Вступ

За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) репродуктивне здоров'я – це стан фізичного, розумового і соціального благополуччя. Основними його характеристиками є здатність до: зачаття і виношування дітей, ведення статевого життя без ризику захворювань, що передаються статевим шляхом (ЗПСШ), успішної вагітності, пологів, виживання та здоров'я дитини, добробут матері, можливості планування наступних та попередження небажаних вагітностей (www.who.int/publications/i/item/WHO-RHR-04.8). За даними Центру Громадського здоров'я МОЗ України, показник штучного переривання вагітності на 1000 жінок репродуктивного віку в 2-3 рази більше ніж середнє значення в розвинутих країнах світу (www.phc.org.ua/news/scho-vartoznati-pro-reproduktivne-zdorovya). Однією із причин порушення репродуктивного захворювання є ЗПСШ, оскільки вони часто призводять до безпліддя, передчасного переривання вагітності і внутрішньоутробної патології. Крім того, в останні десятиріччя стрімко збільшується кількість розлучень в родинах після народження дитини, що становить 173163, або 3,6 на 1000 осіб (Маганова Т. В та ін., 2021). Таким чином, зростає кількість неповних сімей або родин, де один з батьків не є біологічним родичем дитині.

Збереження репродуктивного здоров'я є надзвичайно важливим завданням сучасної медицини. Контрацепція є ефективним методом забезпечення захисту від ЗПСШ та попередження небажаної вагітності. Наразі існує чимала кількість доступних, ефективних і безпечних протизаплідних лікарських засобів, що відповідають існуючим вимогам. Однак, дослідження Фонду народонаселення ООН демонструють, що 257 мільйонів жінок, які бажають уникнути вагітності, не використовують контрацептиви, побоюючись можливих побічних ефектів та довгострокового впливу на фертильність (www.who.int/publications/i/item/WHO-RHR-04.8). Саме тому поширення інформації про різноманітні засоби контрацепції та їх безпеку є пріоритетним напрямком статевого виховання, сексуальної освіти,

розширення знань суспільства про важливість використання контрацепції та різноманіття сучасних методів запобігання вагітності.

Обізнаність молоді в питаннях контрацепції є значущим фактором забезпечення репродуктивного здоров'я. Рівень усвідомленості студентства про можливі ризики відсутності контрацепції, важливість її застосування та заходи планування родини прямо корелює з показниками кількості небажаних вагітностей та захворюваності на ЗПСШ серед молоді (www.phc.org.ua/news/scho-vartoznati-pro-reproduktivne-zdorovya). На кафедрі фармакології НМУ імені О.О. Богомольця під час вивчення теми «Гормональні препарати» та «Лікарські засоби, що впливають на репродуктивну систему» студенти вивчають фармакологічні властивості гормональних і негормональних контрацептивів, детально розглядають особливості різних лікарських форм (таблетки, пластирі, імпланти, сперміциди топічної дії та ін.). Кожного року тема контрацепції розглядається на засіданнях студентського наукового гуртка кафедри, де обговорюються нові контрацептивні засоби та їх механізми дії, головні та плейотропні ефекти останніх. А отже і розуміння того наскільки саме студенти НМУ імені О.О. Богомольця є обізнаними щодо засобів контрацепції є важливим та актуальним.

Мета

Провести аналіз вподобань щодо методів контрацепції, що застосовують студенти НМУ імені О.О. Богомольця різних курсів та факультетів, оцінку їх ефективності та зручності.

Матеріали і методи

Дослідження проводилося методом анкетування, що є інструментом отримання первинної соціологічної інформації на основі вербальної комунікації. Опитування респондентів проводилось за допомогою Google форми (рис. 1) в період з 01.02.2024 по 14.02.2024 року, розробленої авторами та затвердженої після обговорення з фахівцями. У дослідженні приймали участь студенти НМУ імені О.О. Богомольця різних курсів та факультетів (n=200). Респондентам було запропоновано пройти анонімне опитування, яке

Загальна інформація:

1. Ваш факультет:
 M1
 M2
 M3
 ФПЛЗСУ
 Медико-психологічний
 Стомагологічний
 Фармацевтичний
 Підготовки іноземних громадян
 Інше

2. Ваш курс:
 1
 2
 3
 4
 5
 Інтернатура
 Інше

3. Ваш вік:
 16-18
 19-21
 22-26
 Інший

Обізнаність молоді в питаннях контрацепції

1. Вкажіть які джерела Ви використовуєте для отримання інформації щодо методів контрацепції:
 Поради батьків
 Поради друзів
 В рамках університетських дисциплін
 Засоби масової інформації
 Інше

2. Які методи контрацепції Ви використовуєте?
 Засоби бар'єрної контрацепції (презервативи)
 Оральні контрацептиви
 Перерваний статевий акт
 Метод "безпечних днів"
 Внутрішньоматковий пристрій
 Контрацептивний пластир
 Гормональні імплантати та ін'єкції
 Засоби екстреної контрацепції
 Не використовую засоби контрацепції
 Не маю необхідності, адже не живу статевим життям

3. Чому Ви обрали саме цей метод/ці методи контрацепції?
Особиста відповідь
Застосування різних методів контрацепції, оцінка їх ефективності/зручності

4. Засоби бар'єрної контрацепції (презервативи):
 Чи використовуєте Ви цей метод контрацепції?
 Так Ні
 Наскільки ефективним Ви вважаєте даний метод контрацепції?
 Не ефективним
 Слабо ефективний
 Помірно ефективний
 Достатньо ефективний
 Високоєфективний
 Наскільки зручним і комфортним Ви вважаєте наведений метод?
 Не зручний/комфортний
 Не дуже зручний/комфортний
 Зручний/комфортний
 Достатньо зручний/комфортний
 Цілком зручний/комфортний
 Якщо Ви використовуєте презервативи, який вид Ви використовуєте?
 Латекс
 Поліуретан

5. Оральні контрацептиви:
 Чи використовуєте Ви даний метод контрацепції?
 Так Ні
 Якщо Ви ежисаєте оральні контрацептиви, вкажіть чи робите ви це за призначенням лікаря?
 Так
 Приймаю за порадою подруги
 Самоініціювання
 Наскільки ефективним Ви вважаєте даний метод контрацепції?
 Не ефективним
 Слабо ефективний
 Помірно ефективний
 Достатньо ефективний
 Високоєфективний
 Наскільки зручним і комфортним Ви вважаєте наведений метод?
 Не зручний/комфортний
 Не дуже зручний/комфортний
 Зручний/комфортний
 Достатньо зручний/комфортний
 Цілком зручний/комфортний
 Якщо Ви використовуєте внутрішньоматковий пристрій, якому типу ви надаєте перевагу?
 Гормональні
 Негормональні

8. Контрацептивний пластир
 Чи використовуєте Ви даний метод контрацепції?
 Так Ні
 Наскільки ефективним Ви вважаєте даний метод контрацепції?
 Не ефективним
 Слабо ефективний
 Помірно ефективний
 Достатньо ефективний
 Високоєфективний
 Наскільки зручним і комфортним Ви вважаєте наведений метод?
 Не зручний/комфортний
 Не дуже зручний/комфортний
 Зручний/комфортний
 Достатньо зручний/комфортний
 Цілком зручний/комфортний

7. Внутрішньоматковий спирали:
 Чи використовуєте Ви даний метод контрацепції?
 Так Ні
 Наскільки ефективним Ви вважаєте даний метод контрацепції?
 Не ефективним
 Слабо ефективний
 Помірно ефективний
 Достатньо ефективний
 Високоєфективний
 Наскільки зручним і комфортним Ви вважаєте наведений метод?
 Не зручний/комфортний
 Не дуже зручний/комфортний
 Зручний/комфортний
 Достатньо зручний/комфортний
 Цілком зручний/комфортний

9. Гормональні імплантати та ін'єкції
 Чи використовуєте Ви даний метод контрацепції?
 Так Ні
 Наскільки ефективним Ви вважаєте даний метод контрацепції?
 Не ефективним
 Слабо ефективний
 Помірно ефективний
 Достатньо ефективний
 Високоєфективний
 Наскільки зручним і комфортним Ви вважаєте наведений метод?
 Не зручний/комфортний
 Не дуже зручний/комфортний
 Зручний/комфортний
 Достатньо зручний/комфортний
 Цілком зручний/комфортний

10. Засоби екстреної контрацепції
 Чи використовуєте Ви даний метод контрацепції?
 Так Ні
 Наскільки ефективним Ви вважаєте даний метод контрацепції?
 Не ефективним
 Слабо ефективний
 Помірно ефективний
 Достатньо ефективний
 Високоєфективний
 Наскільки зручним і комфортним Ви вважаєте наведений метод?
 Не зручний/комфортний
 Не дуже зручний/комфортний
 Зручний/комфортний
 Достатньо зручний/комфортний
 Цілком зручний/комфортний

Рис. 1. Google форма «Ставлення студентів НМУ імені О.О. Богомольця щодо контрацепції»

складалося з 3 розділів. Перший розділ стосувався загальної інформації, в якій респонденти мали зазначити факультет і курс, на якому навчаються та вік.

Другий розділ був спрямований на встановлення рівня обізнаності студентів в питаннях сексуальної освіти та визначення найпопулярнішого методу контрацепції серед наведених в опитуванні. Дана частина також включала питання щодо джерел, які студенти використовують для вирішення питань сексуальної освіти, засоби контрацепції, яким надають перевагу респонденти та розгорнута відповідь для обґрунтування вибору відповідних методів. Питання третього розділу були спрямовані на з'ясування ставлення респондентів до окремих засобів контрацепції. Кожен з вищезазначених в опитуванні методів контрацепції було запропоновано оцінити на ефективність та комфортність у використанні, де останнє питання було не обов'язковим, адже певна частка опитованих ще не живе ста-

тевим життям, а отже не могли б об'єктивно оцінити даний аспект. Отримана інформація була статистично обчислена методами стандартної статистики за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel Windows 10. Під час дослідження використовували методи анкетування, аналізу, стандартизації та узагальнення.

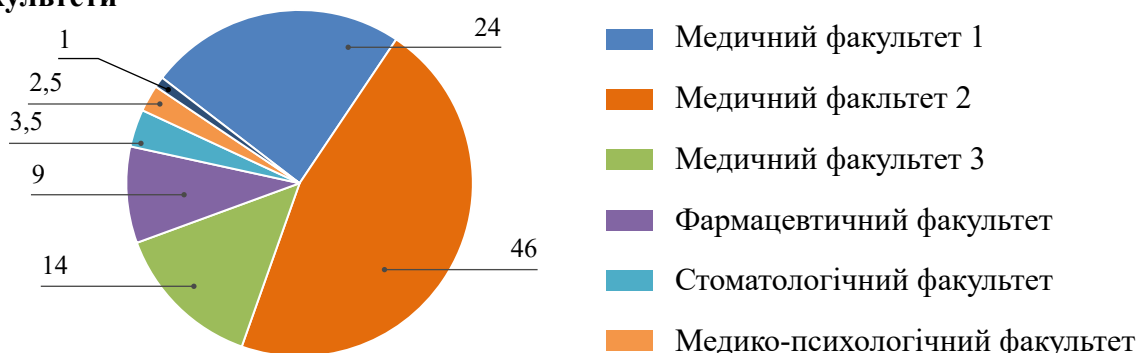
Результати

В анкетуванні прийняли участь 200 студентів НМУ імені О.О. Богомольця, які розподілилися за факультетами, курсом наступним чином (рис. 2).

Вік більшості респондентів варіює у межах 19-21 – 76,8%, 13,8 % мали вік 16-18 років, 9,4 % були віком 22-26 років.

Згідно з отриманими даними найпопулярнішим джерелом для здобуття інформації щодо методів контрацепції є засоби масової інформації – 158 респондентів (77,1%). На другому місці за популярністю поради батьків та друзів – так відповіли 26 респондентів

Факультети

Курс навчання

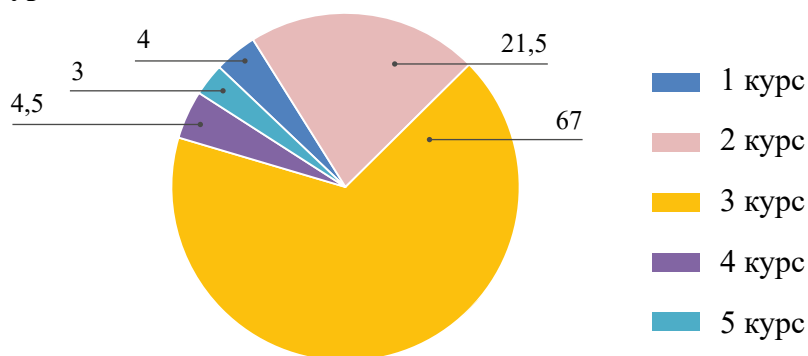

Рис. 2. Розподіл респондентів у відсотках за факультетами та курсами навчання

(6,8 %), на третьому наукові джерела та поради лікаря-гінеколога – 5 (2,4%).

При дослідженні популярності різних методів контрацепції загалом та в залежності від

року навчання і факультету були отримали наступні результати (табл. 1, табл. 2).

Наступним кроком дослідження було визначення довіри студентів до окремих методів

Таблиця 1. Найпопулярніші методи контрацепції серед студентів різних років навчання (абс. кількість)

Курси	БК*	КОК	ПСА	Метод «безпечних днів»	ВМС	КП	ГІ	ЕК	Не використовують засоби контрацепції	Не мають статевих зв'язків
Всього	140	32	24	15	1	1	6	10	6	45
1 курс	5	2								3
2 курс	35	5	3	5				2	4	8
3 курс	89	22	17	7	1	1	1	7	2	32
4 курс	7	3	4	3			5	1		
5 курс	4									2

Примітка: *БК – бар’єрна контрацепція (презерватив), КОК – комбіновані оральні контрацептиви, ПСА – перерваний статевий акт, ВМС – внутрішньоматкові системи, КП – контрацептивний пластир, ГІ – гормональні імпланти або ін’єкції, ЕК – засоби екстреної контрацепції.

** абсолютна сума усіх методів контрацепції, що була обрана студентами одного факультету або курсу може бути більша за абсолютну кількість респондентів, бо одна людина могла обирати декілька методів, які вона використовує

Таблиця 2. Найпопулярніші методи контрацепції серед студентів різних факультетів (абс. кількість)**

Факультети (кількість студентів)	БК*	КОК	ПСА	Метод «безпечних днів»	ВМС	КП	ГІ	ЕК	Не використовують засоби контрацепції	Не мають статевих зв'язків
Всього	140	32	24	15	1	1	6	10	6	45
Медичний 1 – 48	31	9	10	1				3	4	11
Медичний 2 – 92	71	14	8	9				4		20
Медичний 3 – 28	14	2	1	1	1		1	2	2	10
Медико-психологічний – 5	4	1	1							1
Фармакологічний - 18	12	2	4	2		1	5			2
ФПЛЗСУ – 2	2	2		1						
Стоматологічний – 7	6	2		1				1		1

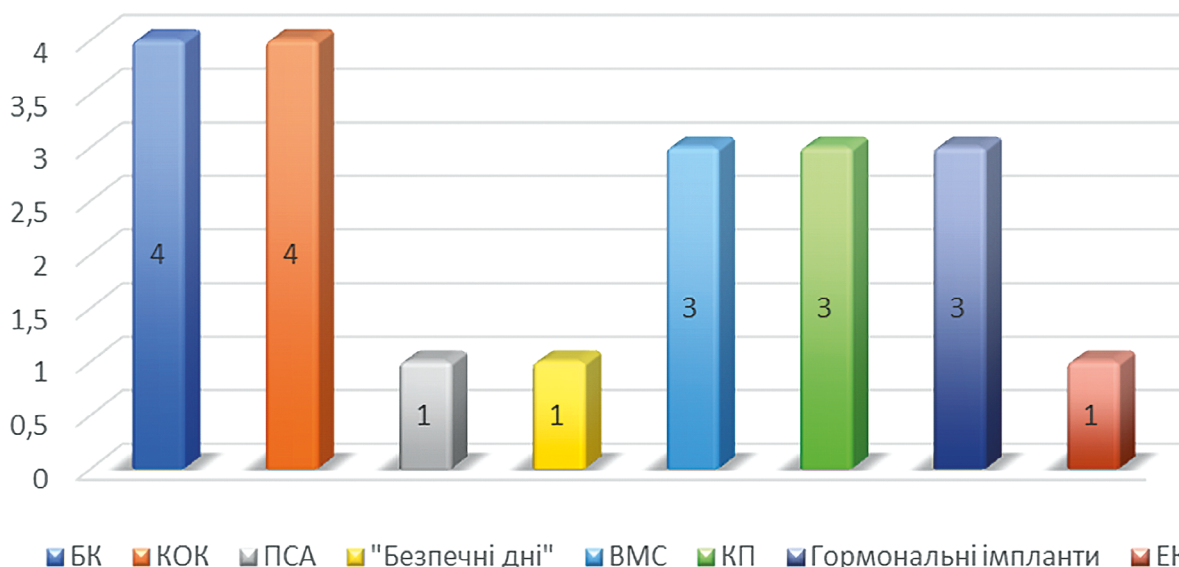
Примітка: *БК – бар’єрна контрацепція (презерватив), КОК – комбіновані оральні контрацептиви, ПСА – перерваний статевий акт, ВМС – внутрішньоматкові системи, КП – контрацептивний пластир, ГІ – гормональні імпланти або ін’єкції, ЕК – засоби екстреної контрацепції.

** абсолютна сума усіх методів контрацепції, що була обрана студентами одного факультету або курсу може бути більша за абсолютну кількість респондентів, бо одна людина могла обирати декілька методів, які вона використовує

контрацепції за 5 бальною шкалою (рис. 4), де 5 балів – високоєфективний, цілком зручний/комфортний, 4 бали – достатньо ефективний, достатньо зручний/комфортний, 3 бали – помірно ефективний, зручний/комфортний, 2 бали – слабо ефективний, не дуже зручний/комфортний, 1 бал – неефективний, не зручний/комфортний.

Обговорення

Важливим аспектом збереження репродуктивного здоров’я є правильно підібраний метод контрацепції, який допомагає запобігти небажаній вагітності, народити бажаних дітей, регулювати перерви між вагітностями, контролювати вибір часу народження дитини в залежності від віку батьків та інших факто-

Рис. 4. Оцінка зручності та ефективності методів контрацепції

рів, визначити кількість дітей в сім'ї (www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2014_59_ykpm.pdf).

Формування високої обізнаності різних верств населення щодо контрацепції є актуальним завданням держави та лікарів різних спеціальностей. А отже вже починаючи із навчання у медичному університеті майбутнім лікарям і фармацевтам необхідно сформувати високий рівень знань щодо методів контрацепції, фармакологічних властивостей, особливостей застосування, можливих ризиків розвитку побічних реакцій та їх попередження.

Відповідно до результатів анкетування (табл. 1, 2) найпопулярнішим методом контрацепції серед опитуваних здобувачів освіти виявився метод бар'єрної контрацепції (БК). Презервативам віддало перевагу 140 респондентів, що становить 70% і співпадає з результатами аналогічних опитувань медичних університетів Бразилії, Турції та Сполучених Штатів Америки (Visnhieski J. S et al., 2023, Özer et al., 2022, Mann E. S B et al., 2024). На другому місці за популярністю були комбіновані оральні контрацептиви (КОК), яким надали перевагу 16,2% – 31 студент. Третє місце за популярністю серед опитаних отримав метод, який не є методом контрацепції, але, як ми бачимо, використовується сучасною молоддю – перерваний статевий акт, який обрали 14,2% (24 респонденти). Найменш популярними серед респондентів виявились такі методи як використання внутрішньоматкових систем (ВМС) – 1 студент, контрацептивний пластр (1 респондент), гормональні імпланти та ін'єкції (6 респондентів), що можна пояснити відсутністю у більшості студентів регулярно статевого життя.

При аналізі застосування методів контрацепції (табл. 1, 2) незалежно від року навчання та факультету найпопулярнішими були засоби бар'єрної контрацепції (презервативи). При цьому студенти 3-4 курсів також застосовують і високоефективні гормональні методи контрацепції, а саме – комбіновані оральні контрацептиви, контрацептивний пластр, гормональні імпланти та ін'єкції тощо.

Визначення найпопулярнішого методу контрацепції серед студентів різних факультетів продемонстрував наступні результати: серед студентів медичного факультету № 1 найпоширенішими методами контрацепції були засоби БК, «перерваний статевий акт» (ПСА) та гормональна контрацепція КОК – 65, 21, 19 % відповідно. Студенти медичного факультету № 2 окрім вищезазначених методів (БК – 77%, КОК – 15%, ПСА – 7%) обирали метод «безпечних днів» – 10%. По 3 % респондентів 3 медичного факультету окрім вищеперерахованих методів обирали також використання ВМС, гормональних імплантів та ін'єкцій. Медико-психологічний, фармацевтичний, стоматологічний та факультет підготовки лікарів для збройних сил України не були найчисленнішими в нашому дослідженні, тому і результати опитування серед студентів даних спеціальностей були доволі схожими. Найпопулярнішими методами було обрано засоби бар'єрної та КОК.

Дуже важливими факторами, що впливають на вибір того чи іншого методів контрацепції є розуміння ефективності та довіри до певного метода. За результатами анкетування (рис. 4) достатньо ефективними та зручними (4 бали із 5) студенти вважають бар'єрну контрацепцію і КОК. Як перевагу використання презервативів вони відзначали «надійність, зручність, простоту у використанні, попередження передачі ЗПСШ». Серед недоліків було виокремлено «необхідність мотивації до використання під час кожного статевого акту та зниження еректильної чутливості».

Оральні контрацептиви впевнено лідирують серед методів планування сім'ї як найбільш розповсюджені у світі (близько 100 млн. жінок сьогодні застосовують їх постійно). КОК визнані високоефективними та безпечними засобами контрацепції за умови відсутності протипоказань та дотримання режиму прийому. Особливу цінність для лікарів та пацієнток мають лікувально-профілактичні, онкопротекторні властивості гормональних контрацептивів (www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2014_59_ykpm.pdf), що співпадає і з думкою студентства НМУ імені О.О. Богомольця, які серед переваг зазначили високу ефективність, усунення альгодисменореї, що найчастіше ставало причиною

призначення опитуваним даних препаратів лікарем-гінекологом, а також можливість комбінації з іншими методами контрацепції. Серед їх недоліків респондентами було відзначено можливі побічні реакції у вигляді, наприклад, набору ваги, потребу вживати препарати щодня у чітко наведений час та відсутність захисту від ЗПСШ. Крім того, у рамках розгляду даного методу контрацепції респондентам було запропоновано обрати яким саме гормональним контрацептивом вони віддають перевагу: 93,4% опитуваних схильються до КОК, а 6,6% до застосування мікродоз гестагенів; 86,6% приймають гормональні контрацептиви за призначенням лікаря-гінеколога, а 13,4% через самопризначення або за порадою друзів.

При проведенні опитування несподіваними стали результати щодо достатньо високих відсотків (табл. 1, 2) використання методів «перерваного статевих акту» – 12 % та «безпечних днів» – 7,5 %, які не відносяться до доказових методів контрацепції, мають незначні переваги та численні недоліки. Але з іншого боку позитивним було то, що ефективність та зручність цих методів студенти оцінили на 1 з 5 балів – неефективний, не зручний (рис. 4). Аргументами щодо використання цих методів були – відсутність побічних ефектів, економічність, зручність. Як недоліки респонденти зазначили наступне: «не гарантує від ЗПСШ і небажаної вагітності».

Внутрішньоматкові системи, контрацептивний пластр, гормональні імпланти та ін'єкції були оцінені респондентами на 3 з 5 балів за ефективністю та зручністю (рис. 4), що скоріш за все пов'язано із недостатньою обізнаністю щодо цих методів контрацепції, а також більш часте їх призначення лікарями-гінекологами у більш дорослому віці. В анкеті студенти серед основних мінусів вказували про «гормональний вплив внутрішньоматкових систем та імплантів». Проте центр з контролю та профілактики захворювань США, ставить ефективність контрацептивних пластрів на один рівень з оральними контрацептивами. При використанні даного методу наступало від 6 до 12 вагітностей на 100 досліджуваних (Li W. et al., 2022). Ефективність та зручність у використанні засобів для посткоїтальної кон-

трацепції також отримали невисокі оцінки від опитуваних. Така рецензія пов'язана з тим, що таблетки екстреної контрацепції не можуть бути базисним методом та мають часові обмеження з відповідним зниженням ефективності унеможливлення небажаної вагітності (Leon-Larios F. et al., 2020) про що добре інформовані студенти, починаючи з 3 курсу, після вивчення даної групи препаратів на заняттях з фармакології. Крім того, велике значення має спектр побічних реакцій після застосування контрацептивів, серед яких нудота, болі в нижній частині живота, головний біль, стомлюваність, запаморочення, напруженість молочних залоз, пронос, порушення менструального циклу (Rudzinski P. et al., 2023).

Висновки

Аналіз опитування студентів НМУ імені О.О. Богомольця щодо їх вподобань методам контрацепції виявив наступне:

1. Студенти НМУ імені О.О. Богомольця різних курсів і факультетів в цілому обізнані з питань контрацепції та їх ефективності. Разом з тим вони використовують, як високоефективні доказові методи контрацепції, так і недоказові ненадійні методи (перерваний статевий акт).

2. Найбільш поширеним методом контрацепції серед студентів є засоби бар'єрної контрацепції (з використанням латексних презервативів), що обумовлено їх доступністю, легкістю у використанні та надійним захистом від ранньої вагітності та захворювань, що передаються статевим шляхом.

3. Найбільш ефективними і зручними, за думкою студентів, засобами попередження небажаної вагітності та захворювань, що передаються статевим шляхом, є методи бар'єрної контрацепції та гормональні контрацептиви (комбіновані оральні контрацептиви).

4. Спостерігається прямий зв'язок між застосуванням певних методів контрацепції студентами та курсом навчання: чим вище курс навчання, тим більше методів ефективною контрацепції вони використовують, включаючи такі як гормональні комбіновані оральні контрацептиви, внутрішньоматкові системи, гормональні імпланти та пластри (трансдермальні системи).

Фінансування

Дане дослідження не мало зовнішнього фінансування.

Конфлікт інтересів

Автори засвідчують відсутність конфлікту інтересів.

Згода на публікацію

Всі автори ознайомлені з текстом рукопису та надали згоду на його публікацію.

ORCID ID та внесок авторів:

[0009-0004-1071-248X](https://orcid.org/0009-0004-1071-248X) (B, C, D) Boichenko Olha

[0009-0006-3860-1444](https://orcid.org/0009-0006-3860-1444) (B, C, D) Moloshtan

Sophia

[0000-0002-3506-4800](https://orcid.org/0000-0002-3506-4800) (A, C, E, F) Zaychenko

Ganna

[0000-0002-5764-3600](https://orcid.org/0000-0002-5764-3600) (A, C, D, E) Hnatiuk

Valeriia

A – Research concept and design, B – Collection and/or assembly of data, C – Data analysis and interpretation, D – Writing the article, E – Critical revision of the article, F – Final approval of article

ЛІТЕРАТУРА

Douglass, K. M., Niino, C., Bryan, K., Kwan, L., & Sridhar, A. (2022). Contraception e-learning for medical students. *BMJ sexual & reproductive health*, 48(3), 231–232. <https://doi.org/10.1136/bmjsex-2021-201401>

Leon-Larios, F., Gutiérrez Ales, J., Puente Martínez, M. J., Correa Rancel, M., Lahoz Pascual, I., Silva Reus, I., & Quílez Conde, J. C. (2022). Results of the National Contraception Survey Conducted by Sociedad Española de Contracepción (2020). *Journal of clinical medicine*, 11(13), 3777. <https://doi.org/10.3390/jcm11133777>

Li, W., Chen, J. Y., Terry, R. N., Tang, J., Romanyuk, A., Schwendeman, S. P., & Prausnitz, M. R. (2022). Core-shell microneedle patch for six-month controlled-release contraceptive delivery. *Journal of controlled release : official journal of the Controlled Release Society*, 347, 489–499. <https://doi.org/10.1016/j.jconrel.2022.04.051>

Mann, E. S., McLennan, J. A., & Broussard, K. (2024). U.S. college students' perspectives on contraception and abortion post-Dobbs: the influence of socioeconomic privilege and gender inequity. *Frontiers in public health*, 11, 1274154. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2023.1274154>

Özer, B., & Yaman-Sözbiç, (2022). Evaluation of the impact of humor used in contraception education on the attitudes of university students towards contraceptive methods. *The European journal of contraception & reproductive health care : the official journal of the European Society of Contraception*, 27(3), 247–252. <https://doi.org/10.1080/13625187.2022.2026324>

Rudzinski, P., Lopuszynska, I., Pazik, D., Adamowicz, D., Jargiello, A., Cieslik, A., Kosieradzka, K., Stanczyk, J., Meliksetian, A., & Wosinska, A. (2023). Emergency contraception - A review. *European journal of obstetrics, gynecology, and reproductive biology*, 291, 213–218. <https://doi.org/10.1016/j.ejogrb.2023.10.035>

The WHO: Reproductive health strategy to accelerate progress towards the attainment of international development goals and targets www.who.int/publications/i/item/WHO-RHR-04.8

Visnhieski, J. C., Senesi, L. G., Fraga, F. S., & Amaral, V. F. D. (2023). The use of contraceptives and their nutritional impact on medical students. *Revista da Associação Médica Brasileira*, 69 (suppl 1), e2023S119. <https://doi.org/10.1590/1806-9282.2023S119>

Маганова, Т. В., Ткаченко, Н. О., Маганова, Т. В., & Ткаченко, Н. А. (2021). Дослідження ступеня обізнаності споживачів щодо підбору контрацептивів у процесі планування сім'ї.

Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Планування сім'ї» www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2014_59_ukpmd.pdf

Центр громадського здоров'я МОЗ України: Що варто знати про репродуктивне здоров'я www.phc.org.ua/news/scho-varto-znati-pro-reproduktivne-zdorovya

Study of awareness and attitude of students of the Bogomolets national medical university to contraception

Boichenko Olha¹, Moloshtan Sophia¹, Zaychenko Ganna², Hnatiuk Valeriia²

¹Student of the Medical Faculty №1 of the Bogomolets National Medical University, Ministry of Health of Ukraine, Kyiv, Ukraine

²Department of Pharmacology, Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine

Address for correspondence:

Boichenko Olha

E-mail: bchnk.olha@gmail.com

Abstract: reproductive health care is recognised as one of the priority areas of health care in accordance with the United Nations World Assembly Resolution, which includes a set of preventive measures and services aimed at the well-being of families. Contraception is an important method of family planning and preserving the reproductive potential of the population by preventing abortions and related complications. In addition, according to the World Health Organisation, more than 1 million sexually transmitted infections are reported every day, most of which are asymptomatic but can be a factor in the development of both male and female infertility. Contraception is a well-known factor in preventing early pregnancy, stillbirths and complications associated with sexually transmitted diseases. That is why ensuring the reproductive health of young people is the key to the development of a healthy future generation. The aim of the study is to investigate the awareness and attitudes of students of different specialities and courses of the Bogomolets National Medical University towards contraceptive methods. The objects of the study were the most popular methods and means of contraception and the attitude of NMU students towards them. The anonymous questionnaire survey examined the attitude of students to such methods of contraception as: barrier contraceptives, interrupted intercourse, the method of "safe days", pharmacological contraception. Among the pharmacological methods, the respondents' attitudes towards oral contraceptives, intrauterine devices, postcoital contraception, contraceptive patches, implants and injections were assessed. Respondents were asked to assess the effectiveness and convenience of these methods. The survey results showed that the level of students' awareness of basic contraceptive methods was quite high. Among the proposed methods, respondents most often preferred barrier contraception. In addition, the data obtained was compared with the results of similar foreign studies, which showed that NMU students have a biased attitude and low level of trust in some methods that are highly effective according to the US Centers for Disease Control and Prevention protocols. The results of the survey substantiate the need to disseminate information about evidence-based methods and new contraceptive methods and their benefits when used among student youth.

Keywords: [Contraception](#), [Reproductive Health](#), [Health](#), [Awareness](#), [Sex Education](#).

Copyright: © 2024 by the authors; licensee USMYJ, Kyiv, Ukraine.

This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).